

Raadsvoorstel

Herziene begroting jeugdhulp 2021 + begroting 2022

Aan : de gemeenteraad
Van : [College van B&W / burgemeester / gemeenteraad]
Datum :
Portefeuillehouder : D.T.C. Salman
Programma : P214 Jeugdhulp
Zaaknummer :

Voorgesteld besluit:

1. De *Programmabegroting Jeugdhulp Holland Rijnland 2021 – 1e herziening* vast te stellen en de extra gelden € 492.000,00 te dekken uit de extra gelden jeugdhulp vanuit de algemene uitkering;
2. De *Programmabegroting Jeugdhulp Holland Rijnland 2022* vast te stellen;

Kern van het voorstel

Het regionaal inkoopbureau (hierna te noemen: TWO Jeugdhulp), stelt vast dat er in 2021 dat de vraag naar jeugdhulp groot is en dat het gereserveerde budget voor de jeugdhulp onvoldoende. Daarnaast heeft het Rijk het budget voor de jeugdhulp toegezegd dat er een extra budget voor de jeugdhulp beschikbaar wordt gesteld.

Door middel van dit voorstel wordt het extra beschikbare budget vanuit het Rijk, beschikbaar gesteld voor de jeugdhulp.

Aanleiding

Het regionaal inkoopbureau (hierna te noemen: TWO Jeugdhulp), stelt vast dat er in 2021 een te groot verschil blijft bestaan tussen de beschikbare financiële middelen en de vraag naar jeugdhulp. Daarnaast heeft het Rijk het budget voor de jeugdhulp recentelijk incidenteel extra budget beschikbaar gesteld voor de jeugdhulp.

In de raadsbrieven bent u middels raadsbrieven geïnformeerd over de financiële ontwikkelingen met betrekking tot de regionale jeugdhulp. Daarnaast bent u in de commissie geïnformeerd over de financiële ontwikkelingen met betrekking tot de jeugdhulp. Zoals beschreven in de brieven, wordt een geprognostiseerd tekort van de jeugdhulpkosten in 2021 verwacht. De laatste prognose geeft hierin een realistisch beeld, waardoor een herziening van de Programmabegroting Jeugdhulp Holland Rijnland 2021 wordt voorgesteld. Met dit als uitgangspunt is daarnaast de Programmabegroting Jeugdhulp Holland Rijnland 2022 en de Meerjarenbegroting Jeugdhulp Holland Rijnland 2023-2026 opgesteld.

Met deze nota wordt voorgesteld de Programmabegroting Jeugdhulp Holland Rijnland 2021- 1^e herziening (zie bijlage 1), de Programmabegroting Jeugdhulp Holland Rijnland 2022 (zie bijlage 2) en de Meerjarenbegroting Jeugdhulp Holland Rijnland 2023- 2026 (zie bijlage 3) door de Raad te laten vaststellen.

Wat willen we bereiken? (Beoogd effect)

Met het akkoord gaan van de herziene begroting 2021, de begroting 2022 en de meerjarenbegroting 2023-2026 willen we de wachtlijsten voor de jeugdhulp verminderen, zodat onze jeugdigen van Noordwijk passende jeugdhulp ontvangen.

Wat gaan we daarvoor doen? (Oplossingsrichtingen/maatregelen)

- *Met het beschikbaar stellen van extra budget voor de jeugdhulp, worden de wachtlijsten voor de jeugdhulp voor een grootdeel ingelost. .*

Uit de prognose van TWO blijkt dat de gevraagde jeugdhulp momenteel niet binnen de vastgestelde begroting 2021 past. De vraag voor jeugdhulp neemt te snel toe, waardoor de wachtlijsten momenteel te snel stijgen. Ook zien we dat de uitstroom van de jeugdhulp stagneert, waardoor er momenteel meer jeugdigen in de jeugdhulp zitten. Om goede passende jeugdhulp te verstrekken, is er volgens de prognose van TWO voor de gemeente Noordwijk voor het jaar 2021 en 2022 een extra budget nodig. Met dit bedrag kunnen de wachtlijsten voor de jeugdhulp gedeeltelijk worden verholpen.

- *Voor de herziening van de Programmabegroting Jeugdhulp Holland Rijnland 2021 en begroting 2022 heeft het TWO een realistische prognose opgesteld.*

In oktober 2020 is een eerste voorlopige prognose opgesteld voor de jeugdhulpkosten over 2021. De afgelopen maanden is door TWO Jeugdhulp Holland Rijnland gewerkt aan het actualiseren en verbeteren van de prognose om zo een steeds realistischere prognose op te stellen. Daarnaast is inmiddels meer bekend over de uitgavenontwikkeling in het laatste kwartaal van 2020 en het 1e kwartaal van 2021. Op basis hiervan wordt verwacht dat de uitgaven in 2021 voor Holland Rijnland € 5,7 miljoen hoger zullen liggen dan begroot voor 2021. Deze inschatting wordt reëel geacht en daarom wordt dan ook voorgesteld de *Programmabegroting Jeugdhulp Holland Rijnland 2021* te herzien. De bijdrage van de gemeente Noordwijk voor de regionale jeugdhulp stijgt hiermee naar € 6.337.215,-.

- *De begroting 2022 ophogen met een extra bedrag van € 400.000,00.*

De invoering van het zorgprogramma plan en de nieuwe contracten loopt met ingang van 2022 in. De verwachting is dat de nieuwe contracten en het ingevoerde beleid ook een financieel effect gaat opleveren, maar dat het effect niet direct zichtbaar is voor het jaar 2022. Daarnaast is de verwachting dat de huidige wachtlijsten nog niet zijn ingelopen en dat dit ook nog een investering vraagt. Deze verhoging komt bovenop de verhoging die al in de Perspectiefnota opgenomen is waarvoor een onttrekking van € 465.000,- aan de reserve Sociaal domein is opgenomen. De totale bijdrage van de gemeente Noordwijk voor de regionale jeugdhulp stijgt hiermee naar € 6.907.900,-.

- *De voorgestelde verhogingen die de voorliggende programmabegroting 2021 en 2022 met zich met zich meebrengt kunnen gedekt worden door de extra middelen die het Rijk het komende jaar aan gemeente beschikbaar stelt voor jeugdhulp.*

Ondanks de inspanningen die de afgelopen jaren al zijn gedaan, zien we dat de druk op de financiën van het jeugdhulpstelsel ook in onze regio nog steeds groot is. De financiële tekorten op het gebied van jeugdhulp in Holland Rijnland sluiten aan bij het landelijke beeld, zo blijkt uit onder andere het AEF-rapport "Stelsel in Groei" dat begin dit jaar is verschenen. Inmiddels wordt ook door het Rijk erkend dat meer financiële middelen beschikbaar gesteld moeten worden aan gemeenten en heeft zij toegezegd de komende jaren te investeren in jeugdzorg en gemeenten te compenseren voor de tekorten. Hiermee zal ook van de voorgestelde verhoging van de Programmabegrotingen kunnen worden gedekt.

- *Gemeenten nemen een sterkere regierol aan en maken jeugdhulpaanbieders medeverantwoordelijk voor het vormgeven van de transformatie binnen de financiële kaders die door gemeenten zijn vastgesteld.*

De gemeenten binnen de regio Holland Rijnland zijn van mening dat de stijgende kosten van de jeugdhulp niet eenzijdig bij hen kunnen worden neergelegd, maar dat ook de jeugdhulpaanbieders hierin hun verantwoordelijkheid moeten dragen. Het vormgeven van de transformatie binnen de financiële kaders, die door gemeenten zijn vastgesteld, is een gezamenlijke opgave van gemeenten en jeugdhulpaanbieders. Dit vraagt om andere vormen van afstemmen en samenwerking tussen gemeenten en jeugdhulpaanbieders. Dit wordt enerzijds gerealiseerd met de inkoop van jeugdhulp, waarvan de nieuwe overeenkomsten op 1 januari 2022 in werking treden. Daarnaast wordt een nieuwe governancestructuur binnen de regio Holland Rijnland ontwikkeld, welke ook vanaf 1 januari 2022 ingaat. Gemeenten zullen hierin steeds meer een regiefunctie vervullen en actief het gesprek voeren met de jeugdhulpaanbieders ten aanzien van de gestelde doelen. Het doel blijft de komende jaren om de inkomsten en uitgaven van jeugdhulp verder in balans te brengen, zonder afbreuk te doen aan de kwaliteit van het zorgaanbod. Om dit te realiseren is sturing vanuit de gemeenten zelf van groot belang. Dit is ook in lijn met het door de Gemeenteraad vastgestelde *Programmaplan Jeugdhulpaanbod Duin- en Bollenstreek* en het daaruit volgende *Regionaal Inkoopplan Jeugdhulp*.

Wat zijn de risico's en kanttekeningen

- *Er bestaat daarom het risico dat aan het einde van het jaar blijkt dat het budget toch niet toereikend was, en noodzakelijke hulp geboden moet worden, ook als hier geen financiële ruimte voor is.*

In het afgelopen jaar is ervoor gekozen om de maximale bestedingsruimtes van jeugdhulpaanbieders niet te verhogen en in plaats daarvan de zogenaamde 'nee-tenzij-regeling' in het leven te roepen. Als de gevraagde jeugdhulp als gevolg van het bereiken van de maximale bestedingsruimte niet geleverd kon worden, een andere aanbieder de betreffende jeugdhulp niet kon leveren en het noodzakelijk was dat de zorg (direct) geleverd werd, kon de betreffende jeugdhulp via de 'nee-tenzij-regeling' alsnog worden ingezet. Dit werd bovenop de begroting gefinancierd. Inmiddels zijn met deze regelingen inzichten opgedaan en wordt het mogelijk geacht om de Programmabegroting op onderdelen op te hogen en met aanbieders gerichte afspraken te maken over de in te zetten jeugdhulp voor jeugdigen die dit echt nodig hebben. Het geprognostiseerde bedrag voor de 'nee-tenzij-regeling' wordt daarmee ondergebracht in de Programmabegroting. Hoewel de prognose is gebaseerd op een inschatting die reëel wordt geacht, is op voorhand niet bekend welke jeugdhulpvragen zich in het verloop van het jaar zullen aandienen. Er bestaat daarom het risico dat aan het einde van het jaar blijkt dat het budget toch niet toereikend was, en noodzakelijke hulp geboden moet worden, ook als hier geen financiële ruimte voor is. Om dit risico zoveel mogelijk te beperken is een afwegingskader opgesteld, met strikte voorwaarden voor het inzetten van de middelen waarmee wordt voorgesteld de begroting op te hogen.

- *De voorspelbaarheid van de uitgaven vanaf 2022 is instabiel, doordat sprake is van een aantal ontwikkelingen waarvan nog niet bekend is wat het precieze effect op de begrotingen vanaf 2022 zal zijn.*

Vanaf 1 januari 2022 treden een aantal wijzigingen in werking, waarvan het effect op de begrotingen nog niet bekend is. De verwachting is dat de nieuwe overeenkomsten met jeugdhulpaanbieders die vanaf 1 januari 2022 in werking treden tezamen met al eerder doorgevoerde maatregelen een positief effect hebben op de begroting. In 2022 zal dit financieel effect nog beperkt zichtbaar zijn, maar in de jaren daarna wordt een toenemend positief effect verwacht. Een onzekere factor hierin is het verloop en de effecten van de (huidige) wachtlijsten en cliëntenstops, zoals ook in de huidige begrotingen is te zien. Om de vraag naar jeugdhulp volledig in beeld te krijgen en het effect van wachtlijsten op het gehele zorglandschap in kaart te brengen, hebben de portefeuillehouders tijdens het PHO Maatschappij en Jeugd op 19 mei jl. besloten tot het uitvoeren van een onderzoek en het maken van een analyse van de huidige wachtlijstproblematiek. Met deze analyse kunnen we de beweging in het zorglandschap inzichtelijk maken en hier meer op sturen. Dit helpt ook om een nog realistischere begroting neer te leggen in de jaren die volgen. Een andere onzekere factor betreft de effecten van Corona. De verwachting is dat we daar ook in de komende periode nog de gevolgen van zullen merken, onbekend is echter wat voor effect dit precies zal hebben. Tenslotte treedt per 1 januari 2022 de wijziging van het nieuwe woonplaatsbeginsel in werking. Ook dit brengt financiële gevolgen met zich mee, welke op dit moment nog niet bekend zijn.

- *Het is essentieel dat de kosten vanaf 2023 een dalende trend laten zien.*

Bij het beschikbaar stellen van de extra middelen vanuit het Rijk is ook de afspraak gemaakt dat gemeente besparingen moeten realiseren ten opzichte van het niveau van 2022. Hierdoor dalen de extra middelen van € 2,4 miljoen in 2022 naar € 1,4 miljoen in 2027.

Wat mag het kosten? (Financiële paragraaf)

Voor begroting 2021 is er een extra budget nodig van € 492.000,00 voor het wegwerken van de wachtlijsten. De kosten kunnen worden gedekt uit de extra gelden jeugdhulp vanuit algemene uitkering.

Voor de begroting 2022 is een extra budget nodig van € 400.000,- voor het wegwerken van de wachtlijsten. Dit komt bovenop de al eerder in de Perspectiefnota opgenomen middelen van € 465.000,-. De extra middelen vanuit het Rijk voor jeugdhulp bedragen voor 2022 naar verwachting € 2,4 miljoen. Deels wordt dit gebruikt om het bestaande verschil tussen de inkomsten en uitgaven voor Jeugdhulp te compenseren. Daarnaast biedt dit voldoende ruimte om beide genoemde verhogingen voor 2022 te dekken. Dit zal worden verwerkt in de meerjaren begroting Noordwijk. De begroting zoals die nu voorligt kan worden gedekt uit de reguliere budgetten.

In de septembercirculaire 2021 zal de omvang van extra gelden vanuit het Rijk definitief bekend worden gemaakt. De verwachting is dat de gelden vanuit het Rijk ruimschoots voldoende zullen zijn. In de najaarsnota worden deze extra gevraagde gelden verwerkt.

Betrokken partijen/participatie

Alle zorgaanbieders zijn voor het opstellen van de prognose geconsulteerd door het TWO. Tijdens het PHO Maatschappij is de herziene begroting 2021 vastgesteld.

Communicatie

Er volgt geen proactieve communicatie naar aanleiding van dit besluit.

Verdere procedure

Op zowel lokaal als regionaal niveau worden verschillende maatregelen genomen om de uitgaven binnen de jeugdhulp zoveel mogelijk te beheersen. Middels raadsinformatiebrieven en diverse gemeenteraadssessies wordt u meegenomen in de ontwikkelingen hieromtrent. Na de zomer volgt het besluitvormingsproces ten aanzien van de voorliggende Programmabegrotingen in de Gemeenteraad. In het verlengde hiervan volgt dit jaar nog een Raadsvoorstel over de vernieuwde governancestructuur en een voorstel met betrekking tot de tweede wijziging van de verordening.

Bestuurlijk kader

Zorgprogramma plan jeugdhulp

Bijlage(n)

1. Programmabegroting Jeugdhulp Holland Rijnland 2021 – 1e herziening
2. Programmabegroting Jeugdhulp Holland Rijnland 2022
3. Meerjarenbegroting Jeugdhulp Holland Rijnland 2023-2026
4. Toelichting op de programmabegrotingen TWO Jeugdhulp Holland Rijnland
5. Jaarrapportage Jeugdhulp TWO Holland Rijnland 2020

Hoogachtend,

Het college van burgemeester en wethouders van Noordwijk,

Mw. W.J.A. Verkleij ,burgemeester

De heer F. Mencke ,secretaris